

VYSVĚTLIVKY

Str.

- 17: *Hynek Komm* — pekař a majitel domů na Malé Straně, člen Matice české. Zemřel 5. července 1875 ve věku 85 let, byl tedy o dvacet let starší Máchy. Krčma dokazuje, že Mácha mu připsal Máj hlavně z důvodů rodinných a sociálních;
- 22: *promyk hvězd* — zablesknutí hvězd; *amarant* — laskavec (řec. *amaranthos* — nevadnoucí); zde snad jeden z máchovských protikladů: nevadnoucí na jaro svadlý;
- 45: *věčnosti skleslý byt* — bytí, existence; zde filosofický pojem — věčnost, jež pominula a přestala být věčností;
- 53: *Hiršberg* — Doksy s oběma rybníky; *Pernštejn* — zříceniny u Doks; *Roll* — Ralsko, zříceniny u Mimoně;
- 71: *Jason* — slunce;
- 74: *přelka* — přadlena;
- 120: *vzor krásy* — idea (platonská); *rokokot* — znít; *nervy* — zde struny;
- 192: *v oblacích požár plane* — požáry, zde „na oblacích před západem slunce žeravé prouhy“ (Jungmann);
- 209: *Bože, zachovej nám krále* — překlad začátku staré rakouské hymny;
- 248: *Budova* — Václav Budovec z Budova;
- 250: *Miláda* — vl. Mlada, první abatyše Svatojiříského kláštera, dcera Boleslava I., sestra Boleslava II. Mácha čerpal z Hájka (r. 967);
- 255: *hluza* — luza, chátra vojenská, sběr (Jungmann); ale není vyloučeno, že to je chyba tisku m. hrůza;
- 270: *zbledlá zřenice* — z německého *verblichen*, vybledlý, vyrudlý, ale též zemřelý, mrtvý; *der Verblichene* je běžné označení pro nebožtíka (upozornění P. Eisnera); v našem případě obrazné;
- 301: *Syene* — dnešní Asuán, staroegyptské město; *Meroë* — kraj mezi Nilem a Atbarou, o němž se Mácha dočetl patrně v Ovidiových Proměnách; *Szythien* — Skythie, v antických dobách území přilehlé k Černému moři; *Falernums Wein* — kampanské víno, o němž se zmiňuje Horác;
- 302: *motto* — citát z Horáce, báseň *Ad Q. Dellium* (*Carmina* II, 3): v překladu O. Jirániho: ... los nás všech | se v urně točí, aby buď později | či dříve vypadl... (Ódy a epódy, 67); *Horen* — Hóry, *Parze* — Parka, *Klotho* — Přadlena, Snovačka; antické postavy bájeslovné; *Eden* — biblický sad;
- 303: *Herta* — germánská pohanská bohyně.